

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudců Zuzany Břízové a Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Bernat paliva – kovošrot s.r.o.**, se sídlem Košická 663/5a, Liberec IV - Perštýn, Liberec, zastoupeného Mgr. Terezou Ječnou, advokátkou, se sídlem Štefánikova 1347, Mladá Boleslav, proti žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 15, Praha 2, proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 8. 2017, č. j. ČOI 63536/17/O100/2500/17/Hl/Št, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 12. 2. 2018, č. j. 59 A 109/2017 - 40,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci k rukám zástupkyně žalobce Mgr. Terezy Ječné na náhradě nákladů řízení částku ve výši 4 114 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 31. 8. 2017, č. j. ČOI 63536/17/O100/2500/17/Hl/Št, zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí inspektorátu Ústeckého a Libereckého (dále „správní orgán I. stupně“) ze dne 6. 4. 2017, čj. ČOI/46025/17/2500/0193/17/RZ/BL, které zároveň potvrdila. Tímto rozhodnutím byla žalobci uložena pokuta ve výši 50 000 Kč za správní delikt podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole, (dále „kontrolní řád“), spočívající v neposkytnutí potřebné součinnosti k výkonu kontroly kontrolujícím dle § 10 odst. 2 téhož zákona.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále „krajský soud“), který rozhodnutí žalované i správního orgánu prvního stupně rozsudkem ze dne 12. 2. 2018, čj. 59 A 109/2017-40, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaná byla ke kontrolnímu převážení oprávněna

využít jakékoli ověřené měřidlo ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii, tj. i ověřené měřidlo třetího subjektu. Současně však dospěl k závěru, že při postupu kontrolujícího správního orgánu nebyl přesvědčivě zdůvodněn rozsah požadované součinnosti a jeho postup při kontrolách dne 19. 12. 2016 tak musel u žalobce nutně vzbudit pochybnosti, zda požadovaný rozsah součinnosti směřuje ke zjištění skutečného stavu věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly. Zatímco v případě kontroly 1) požadoval správní orgán prvního stupně převážení hodnoty brutto na vahách společnosti Feron a.s., a v rozhodnutí uvedl, že „*návrat s prázdným autem zpět do Liberce nebyl požadován*“, v případě kontroly ad 2) bylo požadováno převážení váhy tara. Tento postup musel být podle krajského soudu pro žalobce matoucí. Dále uvedl, že žalobce součinnost neodmítl zcela, neboť v případě obou kontrol navrhoval převážení dodávaného uhlí na ověřené – certifikované váze ve své provozovně, na což přistoupil správní orgán prvního stupně v případě kontroly ad 2), nikoli v případě kontroly ad 1). Při převážení v případě kontroly ad 2) v provozovně žalobce byl rozdíl od váhy deklarované v povolené toleranci váhy a váha tara odpovídala plně deklarované váze. Proti tomuto rozsudku žalovaná (dále „stěžovatelka“) nyní brojí kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[3] Stěžovatelka navrhuje zrušit rozsudek krajského soudu z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Stěžovatelka má za to, že krajský soud nedostatečně posoudil individuální okolnosti jednotlivých případů, při svém rozhodování vyšel primárně z porovnání obou kontrol. V rámci obou kontrol bylo po žalobci požadováno, aby se dostavil s vozidlem s uhlím k převážení do provozovny společnosti Feron, a.s. V prvním případě žalobce požadavku nevyhověl, tím došlo k porušení § 10 odst. 2 kontrolního řádu. Ve druhém případě se ke kontrole dostavil. Navazující požadavky vyplynuly z průběhu této kontroly. Vzhledem k tomu, že došlo ke zjištění rozdílu v hodnotě brutto deklarované žalobcem a v hodnotě brutto zjištěné při kontrolním převážení na váze společnosti Feron, a.s. (250 kg), bylo nutné provést kontrolní převážení i na váze žalobce a následně ověřit i hodnotu tara na váze společnosti Feron, a.s. Bez zjištění těchto údajů nebylo možné dosáhnout účelu kontroly. Ze strany žalobce odmítnutím převážení hodnoty tara na váze společnosti Feron a.s. došlo k porušení § 10 odst. 2 kontrolního řádu. Odlišnost postupu správního orgánu, která byla dle soudu pro žalobce matoucí, byla dána tím, že v prvním případě se žalobce ke kontrolnímu převážení na vahách společnosti Feron, a.s. vůbec nedostavil, zatímco ve druhém případě se převážení uskutečnilo a vyvolalo nutnost další součinnosti žalobce. V případě první kontroly je pouhou spekulací, jak by se situace dále vyvíjela a jaká další součinnost by byla po žalobci požadována.

[4] Žalobce námitky stěžovatele odmítl jako nedůvodné. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí k námitce žalobce, že řízení je nehospodárné, když po něm byly vyžadovány cesty přes 100 km, uvedl, že „*návrat do Liberce nebyl požadován*“. Pokud nyní uvádí, že požadavek na vrácení prázdného vozidla je jen spekulací, opětovně překrucuje vlastní tvrzení a závěry. Není pravdou, že nemohlo být pokračováno v první kontrole, když se žalobce odmítl dostavit na kontrolní převážení na váhu třetího subjektu, neboť kontrolní orgán měl zajištěny naprosto shodné podmínky v provozovně žalobce, když tuto možnost žalobce po celou dobu pracovníkům kontrolního orgánu nabízel. Nabídka však zůstala bez vysvětlení nevyužita, ač ve svém odůvodnění stěžovatelka uvedla, že „*správní orgán vychází z toho, že řádně ověřené měřidlo měří správně*“. V případě druhé kontroly mohlo být rovněž účelu kontroly dosaženo. Kontrolní orgán převážil hmotnost brutto a tara na řádně cejchované váze s platným úředním cejchem za přítomnosti odborné osoby a pracovníků ČOI. Pokud stěžovatelka uvádí, že nemohlo dojít ke zjištění úplného skutkového stavu bez ověření hodnoty tara na váze třetího subjektu,

pokračování

takový závěr neodpovídá požadavku na rovnost subjektů a povyšuje váhy třetího subjektu do pozice státních zkušebních vah a jeho hodnoty považuje za vyšší standart, přestože obě předmětné váhy disponovaly shodným úředním cejchem. Kontrolovat správnost vážení měřidla lze jen pomocí etalonů.

[5] Vedle důvodů uvedených v rozhodnutí krajského soudu spatřuje žalobce další důvod pro zrušení rozhodnutí správních orgánů v nezákonném rozsahu součinnosti požadované ze strany kontrolního orgánu. Správní orgán prvního stupně nevyužil možnosti kontrolního převážení na shodně řádně cejchované váze za přítomnosti pracovníka ČMI. Jediným zákonným i odborným způsobem odstranění pochybností o správnosti měření váhy je její ověření prostřednictvím etalonů. Stěžovatel dostatečně nezdůvodnil, proč je možno provést kontrolu pouze na vahách soukromé společnosti Feron, a.s., když bylo možné provést kontrolu za naprosto shodných podmínek v místě tak, aby nedocházelo k dalším nákladům na straně účastníka řízení. Dále odkázala na odůvodnění stěžovatelky, v němž stěžovatelka uvedla, že „pokud by byly zjištěny rozdíly v hodnotách hmotnosti na různých vahách, bylo by možné po kontrolované osobě požadovat, aby za účelem zjištění skutkového stavu věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, byly váhy ověřeny prostřednictvím etalonů, příp. aby bylo učiněno ještě další převážení na jiné váze, které by mohlo napomoci určení, která z navážených hodnot je hodnotou správnou.“ Podle žalobce tento postup připomíná „tipovací soutěž“. K ověření váhy společnosti Feron, a.s. pomocí etalonů došlo až 40 dnů po datu provádění kontroly, a to až v souvislosti s námitkami žalobce. Žalobce současně považuje za nelogické a nevhodné, že nebyla ověřována váha, která byla předmětem kontroly. Ze shora uvedených důvodů považuje žalobce rozsudek krajského soudu za správný.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, lze ji tedy projednat. Důvodnost kasační stížnosti NSS posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Hned v úvodu NSS konstatuje, že námitka stěžovatelky na porušení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. krajským soudem není důvodná. Odůvodnění rozsudku je vystavěno na jasném, srozumitelném a uceleném argumentačním systému, z něhož rozumně plynou právní závěry. Stěžovatelka ostatně uplatňuje tuto námitku jen obecně, aniž by specifikovala, v čem nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívá. Napadený rozsudek tedy není nepřezkoumatelný.

[9] Stěžejní otázkou bylo, zda závěr krajského soudu o tom, že nelze v posuzovaném případě dospět k závěru, že žalobce svým jednáním porušil § 10 odst. 2 kontrolního řádu a naplnil tak skutkovou podstatu správního deliktu podle § 16 odst. 1 písm. a) téhož zákona, neboť postup žalované vzbuzuje pochybnosti o tom, že požadovaný rozsah součinnosti směřoval ke zjištění skutečného stavu věci v rozsahu nezbytném pro dosažení účelu kontroly, je správný.

[10] Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že správní orgán prvního stupně prováděl dne 19. 12. 2016 kontrolu dodávky uhlí žalobcem ve dvou případech. V případě kontroly 1) bylo zboží objednáno v provozovně Jablonec nad Nisou na adresu Občanská 481, Rychnov u Jablonce nad Nisou. Dodání zboží bylo dohodnuto na 13:00 hodin. Na místo se dostavil řidič s vozidlem Daewoo AVIA A80, rz X, který byl vyzván, aby umožnil kontrolní převážení

hmotnosti dodávaného uhlí v provozovně Ferona, a.s., Kašparova 1010/30, Liberec 6 Vesec. Řidič sdělil inspektorkám, že uhlí není z Jablonce, ale z Malé Skály, kontaktoval jednatele společnosti, vyrozuměl jej o provádění kontroly. Jednatel následně převážení na váze společnosti Ferona, a.s. odmítl a nabídl převážení na váze žalobce v Malé Skále. Na stejný čas byla dále objednána dodávka uhlí z provozovny v Liberci (kontrola 2) na adresu Proletářská 145, Liberec. Řidič vozidla se dostavil na pokyn inspektora na převážení vozidla s nákladem uhlí na váhu společnosti Ferona, a.s., kde došlo k navážení hmotnosti brutto 6 560 kg. Váha byla o 250 kg nižší než deklarovaná hmotnost brutto 6 810 kg. Váha společnosti Ferona byla úředně ověřena dne 9. 11. 2016. Povolená odchylka činila u této váhy 20 kg. Následně došlo k převážení vozidla s nákladem uhlí rovněž na váze žalobce, kde byla navážena hmotnost brutto 6 790 kg, tedy při povolené odchylce 20 kg nebyl rozdíl v hmotnosti zjištěn. Poté bylo převáženo vozidlo bez nákladu uhlí a hmotnost tara byla navážena ve výši 3 880 kg, tedy hmotnost deklarovaná na dodacím listu. Další převážení prázdného automobilu znovu v areálu společnosti Ferona, a.s. jednatel žalobce odmítl s tím, že jde nad rámec standardních úkonů.

[11] Krajský soud se otázkou přiměřenosti postupu žalované zabýval v bodech 18 až 21 odůvodnění napadeného rozsudku, odkázal zde mimo jiné na katalog práv a povinností obsažených v ustanovení § 6 až 9 kontrolního řádu a konstatoval, že žalovaná byla ke kontrolnímu převážení oprávněna využít jakékoliv ověřené měřidlo ve smyslu § 9 odst. 1 zákona č. 505/1990 Sb., o metrologii. S těmito závěry (ač jsou poměrně kusé) se Nejvyšší správní soud ztotožňuje.

[12] Dle § 9 písm. a) kontrolního řádu je kontrolující v souvislosti s výkonem kontroly povinen šetřit práva a oprávněné zájmy kontrolované osoby, povinné osoby a třetí osoby. Uvedené ustanovení představuje korektiv ve vztahu k oprávněním kontrolujícího, která má kontrolující užívat pouze v rozsahu nezbytném k řádnému provedení kontroly a ke splnění jejího účelu. Má tak chránit kontrolované osoby před zbytečným zatěžováním, nepřiměřenými zásahy do práv těchto osob, opakovanými bezdůvodnými kontrolami, apod. Nejvyšší správní soud dospěl ve shodě s krajským soudem k závěru, že v případě kontrol žalobce však rozsah požadované součinnosti nebyl dostatečně zdůvodněn, resp. že jeho zdůvodnění nebylo logické. Jak vyplývá z odůvodnění správního orgánu prvního stupně k otázce hospodárnosti řízení a šetření oprávněných zájmů dotčených osob, zabýval se tento správní orgán k námitce žalobce i počtem najetých kilometrů v případě převážení vozidla v areálu společnosti Ferona, a.s. v porovnání s provedením kontrolního vážení přímo na Malé Skále. K tomuto pak uvedl, že „za předpokladu, že by řidič s nákladem uhlí odjel dle požadavku inspektorek do Liberce a poté se vrátil zpět na Malou Skálu, ujel by celkem cca 40,5 km (návrat s prázdným autem zpět do Liberce nebyl požadován). Rozdíl mezi oběma trasami by činil navíc cca 30,7 km.“ Z uvedeného tedy vyplývá, že při posuzování otázky hospodárnosti řízení a šetření oprávněných zájmů žalobce správní orgán prvního stupně uvažoval pouze s uskutečněním jedné jízdy. Byla by tak zjištěna pouze hodnota brutto, tedy hmotnost vozidla s uhlím (ať už jen na váze společnosti Ferona, a.s., či rovněž na váze žalobce v provozovně Malá Skála). Žalobce by za této situace najel s nákladním vozidlem naloženým uhlím v souvislosti s provedenou kontrolou přes 60 km. Již zde lze polemizovat o přiměřenosti požadované součinnosti. Stěžovatelka přitom ve svém rozhodnutí uvádí, že „je nutné provést kontrolní převážení jak hodnoty brutto, tak hodnoty tara, bez takového převážení nebylo možné dosáhnout účelu kontroly, tedy ověření správnosti dodaného množství uhlí.“ Tento závěr lze podle Nejvyššího správního soudu nepochybně vztáhnout na obě kontroly, přičemž převážení hodnoty brutto a tara musí být provedeno na totožné váze. Namítala-li stěžovatelka, že je pouhou spekulací, jak by se situace v případě kontroly 1) dále vyvíjela a jaká další součinnost by byla po žalobci požadována, je třeba uvést, že každá v úvahu přicházející varianta dalšího postupu by logicky vedla k nehospodárnosti. Skutečnost, že správní orgán

pokračování

prvního stupně počítal s tím, že uhlí bude dodáváno z provozovny v Jablonci nad Nisou a nikoliv z Malé Skály, nemůže vést k tíži žalobci, jak se ve svém rozhodnutí domnívá žalovaná.

[13] V případě kontroly 2) naproti tomu došlo k převážení hmotnosti brutto jak na vahách společnosti Ferona, a.s., tak žalobce, a následně byla převážena i hmotnost tara na váze žalobce. Přestože v případě vážení na váze žalobce bylo zjištěno, že váha brutto je v povolené toleranci váhy a váha tara odpovídá plně deklarované váze, bylo následně požadováno převážení hmotnosti tara i na váze společnosti Ferona, a.s. Váha brutto byla přitom v případě převážení na váze společnosti Ferona, a.s. oproti deklarované váze zjištěna o 250 kg nižší, zatímco na váze žalobce jen o 20 kg nižší. Nejednalo se přitom o rozdíl nepatrný. Ze samotného faktu rozdílnosti vážení logicky vyplývala potřeba ověřit správnost vážení váhy pomocí etalonů. Stěžovatelka ve svém rozhodnutí uvedla, že „*při rozdílných výsledcích by nebylo možné bez dalšího určit, které vážení bylo správné, k učinění kontrolního zjištění by bylo nutné provést další šetření*“. Dále v této souvislosti uvedla, že má za to, že „*by bylo možno po kontrolované osobě požadovat, aby za účelem zjištění skutkového stavu věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti, byly váhy ověřeny prostřednictvím etalonů, příp. aby bylo učiněno ještě další převážení na jiné váze, které by mohlo napomoci určení, která z navážených hodnot je hodnotou správnou*.“ Žalobci lze v tomto ohledu přisvědčit, že stěžovatelkou výše naznačený postup připomíná „*tipovací soutěž*.“ Požadavek na další převážení na vahách společnosti Ferona, a.s. již postrádal logiku a nepřiměřeně zatěžoval kontrolovanou osobu. Z uvedeného je zřejmé, že zvolený postup postrádal racionalitu a nešetřil dostatečně práva kontrolované osoby. Závěr krajského soudu o tom, že požadovaný rozsah součinnosti nebyl ze strany žalované i orgánu prvního stupně přesvědčivě zdůvodněn, a že tedy nelze dospět k závěru o naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 16 odst. 1 písm. a) kontrolního řádu, je správný.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto je povinna nahradit úspěšnému žalobci náklady zastoupení ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Advokátka žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, a odměna za zastupování se tak zvyšuje o tuto daň ve výši 21 %; výsledná částka činí 4 114 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2020

Ondřej Mrákota
předseda senátu